

Styrelsen for Grøn
Arealomlægning og Vandmiljø

Vandrammedirektivet... hvorfor, hvor meget og hvordan?

Vand i Miljøvurdering og VE-projekter

Styrelsen for Grøn
Arealomlægning og Vandmiljø

Agenda

Vandrammedirektivet

Vandrammedirektivet i en dansk kontekst - vandplanlægningen

Vandplanlægning og miljøvurderinger

Case

Vandrammedirektivet

EP/Rdir 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (med senere ændringer)

Artikel 4

Medlemsstaterne har pligt til at

- forebygge forringelse af tilstanden og
- beskytte, forbedre og restaurere alle overfladevandområder og grundvandsforekomster så målopfyldelse nås

Miljømål for overfladevand – god økologisk og god kemisk tilstand

Miljømål for grundvandsforekomster – god kvantitativ og god kemisk tilstand

Frist for målopfyldelse var 2015 – fristforlængelse, planperiode 3; 2021-27

Fravigelser fra miljømål – meget restriktiv praksis

Styrelsen for Grøn
Arealomlægning og Vandmiljø

Dansk vandplanlægning

Vandområdeplaner for hvert vandområdedistrikt

Lov om vandplanlægning lbkg. nr. 126 af 26.1.2017

Bekendtgørelse om miljømål, nr. 1670, 8.12.2025

Indsatsbekendtgørelsen, nr. 1669, 8.12.2025

MiljøGIS

Suppleret af:

Overvågning, bkg. 792 af 13.6.2023

Basisanalyser, bkg. 795 af 13.6.2023

Bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål, nr. 1668, 8.12.2025

Bekendtgørelse om fastsættelse af miljømål, nr. 833, 27.6.2016

Bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger, nr. 1275, 31.10.2025

Bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer, nr. 1433, 21.11.2017

OBS: Okkerloven

Vejledning om indsatsbekendtgørelsen nr. 10254 18.12.2025

Miljøstyrelsens FAQ

Regler fortolkes i lyset af praksis fra EU-domstolen og klagenævn

Definitionen af vand - i direktivets forstand

Opdelt i to typer af vandforekomster:

Overfladevandområder

- Vandløb
 - Søer
 - Kystvande
 - Overgangsvande
-
- Kunstige overfladevandområder
 - Stærkt modificerede overfladevandområder

Grundvandsforekomster

Hvor meget vand er med?

Ikke alt vand målsættes

*Vandområdeplanerne 2021-2027 – beskriver national vandplanlægning
Basisanalyser, bkg. nr. 795 af 13.6.2023*

Inddeler vandforekomsterne efter fastsatte kriterier, således hver forekomst har ét samlet miljømål og én tilstand.

Inddeling:

- Identificering og afgrænsning - fx inddeles vandløb efter oplandsstørrelse og høj naturværdi (i alt ca. 18.600 km vandløb fordelt på ca. 6.700 vandområder)
- Karakterisering og typeinddeling - fx opdeles vandløb efter bredde og bundsubstrat

Data

MiljøGIS - <https://mst.dk/erhverv/tilskud-miljoeviden-og-data/data-og-databaser/miljoegis-data-om-natur-og-miljoe-paa-webkort>

Aktuelle profiler

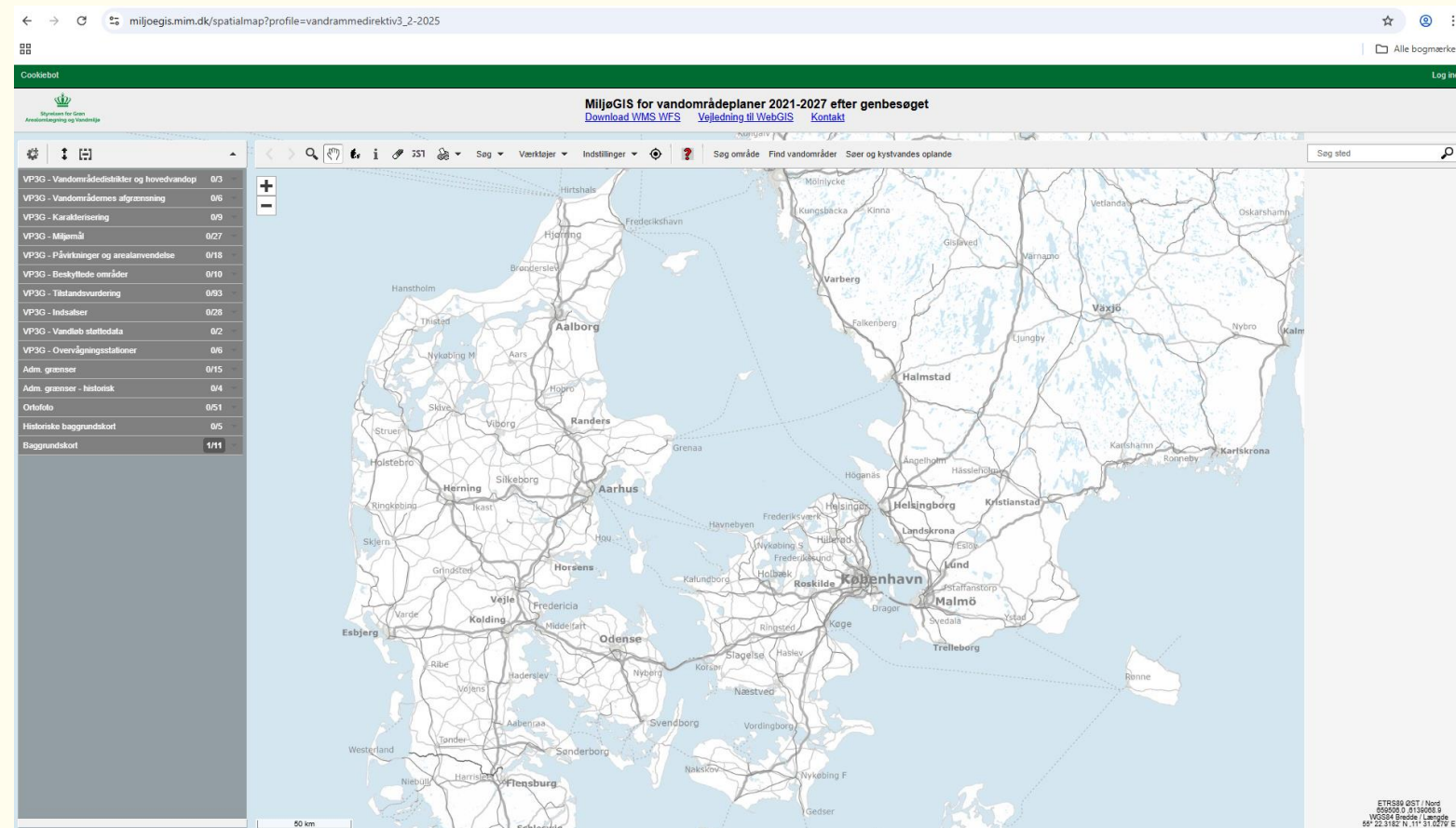
Profilbeskrivelse	Link	WMS, WMTS og WFS	Læs mere om
MiljøGIS for vandområdeplaner 2021-2027 efter genbesøget	MiljøGIS efter genbesøget	Hent temaer ved download eller WMS/WFS	Vandområdeplanerne 2021-2027 efter genbesøget
MiljøGIS for genbesøg af vandområdeplaner 2021-2027	MiljøGIS genbesøg 2024	Hent temaer ved download eller WMS/WFS	
Natura 2000-planer 2022-27	Natura 2000 planer 2022-27	Hent temaer ved download eller WMS/WFS	
MiljøGIS for vandområdeplanerne for 2021-2027	Vandområdeplanerne 2021-2027	Hent temaer ved download eller WMS/WFS	Vandområdeplanerne 2021-2027
MiljøGIS for høring af vandområdeplanerne for 2021-2027	Høring af vandområdeplanerne for 2021-2027	Hent temaer ved download eller WMS/WFS	Høring af vandområdeplanerne for 2021-2027
MiljøGIS for marine og grundvands tilstandsdata juli 2021	Marine- og grundvandstilstandsdata	Hent temaer ved download eller WMS/WFS	
Fosforkortlægning af dyrkningsjord og vandområder i Danmark	Fosfor kortlægning	Hent temaer via WMS	
MiljøGIS for basisanalyse for vandområdeplaner 2021-2027	Vandrammedirektiv 2021-2027	Hent temaer ved download eller WMS/WFS	Basisanalysen 2021-2027
Tilskud til skov- og naturprojekter.	Ansøgning om skovtilskud for private		Tilskud til skov- og naturprojekter
Skovkortlægninger	Skovkortlægninger	WMS / WFS - Højreklik, kopier hyperlink og sæt ind i dit	Skovkortlægninger

Data

MiljøGIS - https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3_2-2025

			
VP3G - Vandområdedistrikter og hovedvandop 0/3			
VP3G - Vandområdemeres afgrænsning 0/6			
VP3G - Karakterisering 0/9			
VP3G - Målemål 0/27			
VP3G - Påvirkninger og arealanvendelse 0/18			
VP3G - Beskyttede områder 0/10			
VP3G - Tilstandsvurdering 0/93			
VP3G - Indsatser 0/28			
VP3G - Vandløb støttedata 0/2			
VP3G - Overvågningsstationer 0/6			
Adm. grænser 0/15			
Adm. grænser - historisk 0/4			
Ortofoto 0/51			
Historiske baggrundskort 0/5			
Baggrundskort 1/11			

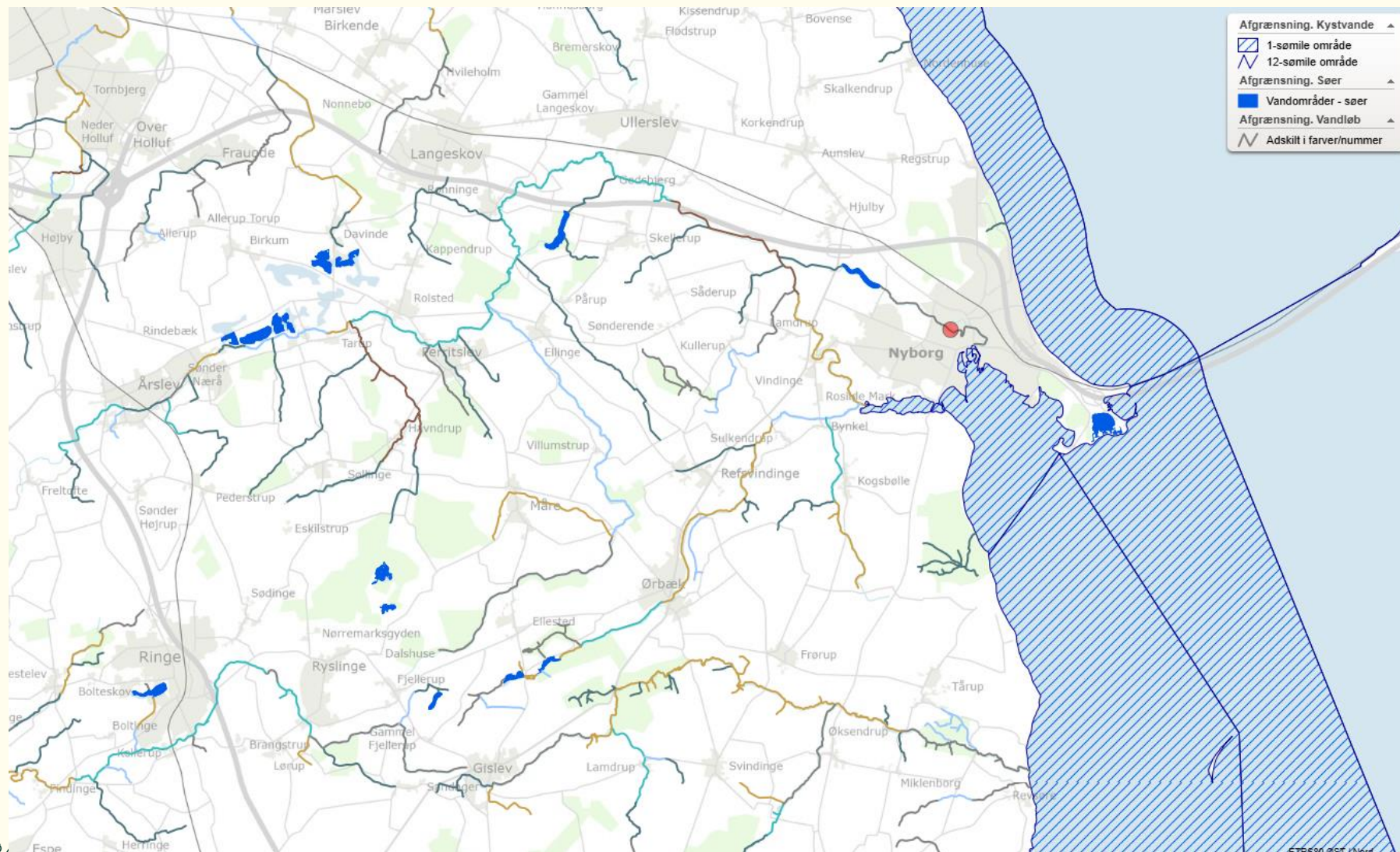

Afgrænsning af forekomster

Overfladevandområder

VP3G - Vandområders afgrænsning		3/6
Afgrænsning. Vandløb	▼	🔴
Afgrænsning. Søer	▼	🔴
Afgrænsning. Kystvande	▼	🔴
Afgrænsning. Grundvand,	▼	🔴
Afgrænsning. Grundvand, regionale	▼	🔴
Afgrænsning. Grundvand, dybe	▼	🔴

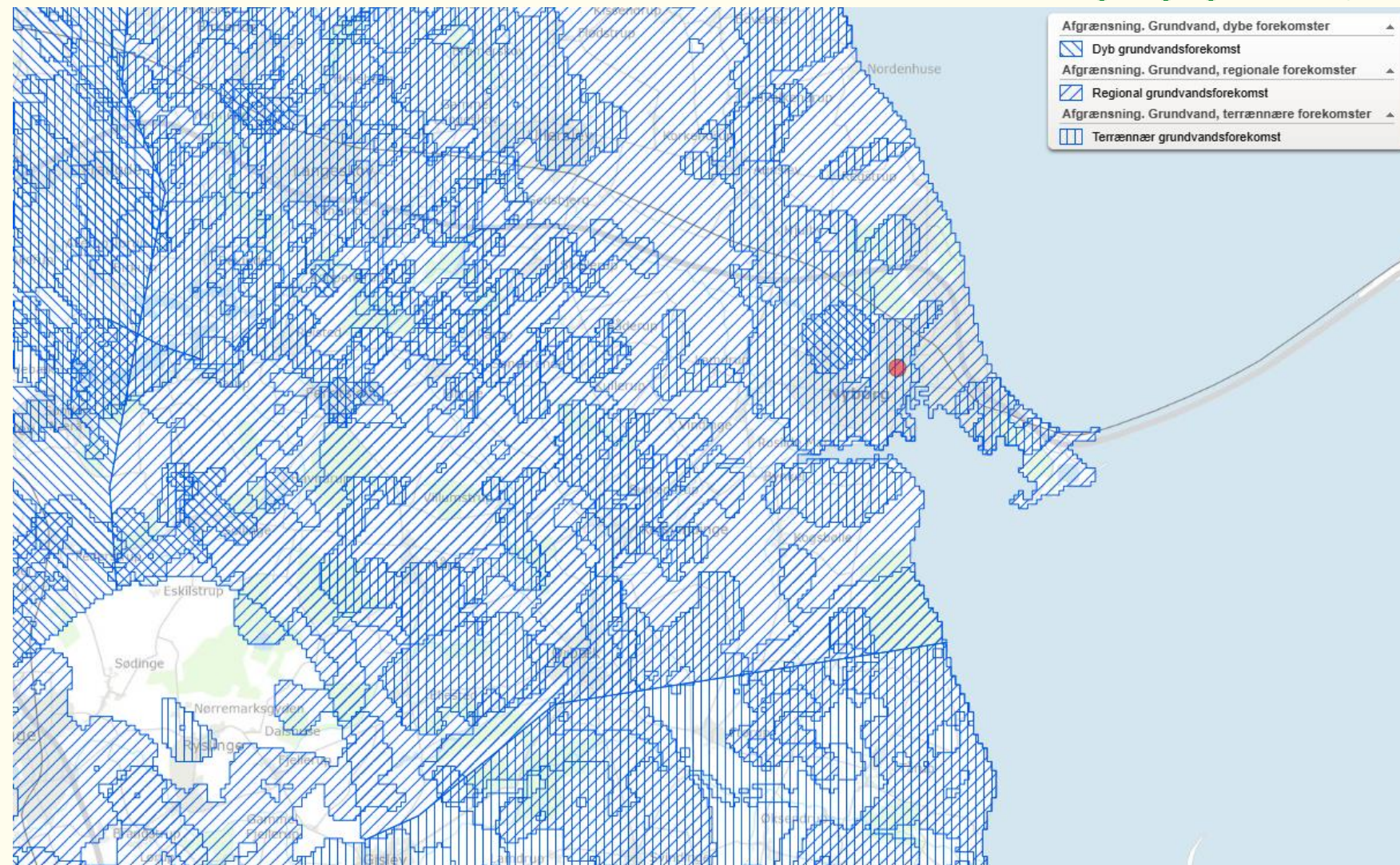

Afgrænsning af forekomster

Grundvandsforekomster

VP3G - Vandområdernes afgrænsning		3/6
Afgrænsning. Vandløb	▼	🔌
Afgrænsning. Søer	▼	🔌
Afgrænsning. Kystvande	▼	🔌
Afgrænsning. Grundvand,	▼	🔌
Afgrænsning. Grundvand, regionale	▼	🔌
Afgrænsning. Grundvand, dybe	▼	🔌

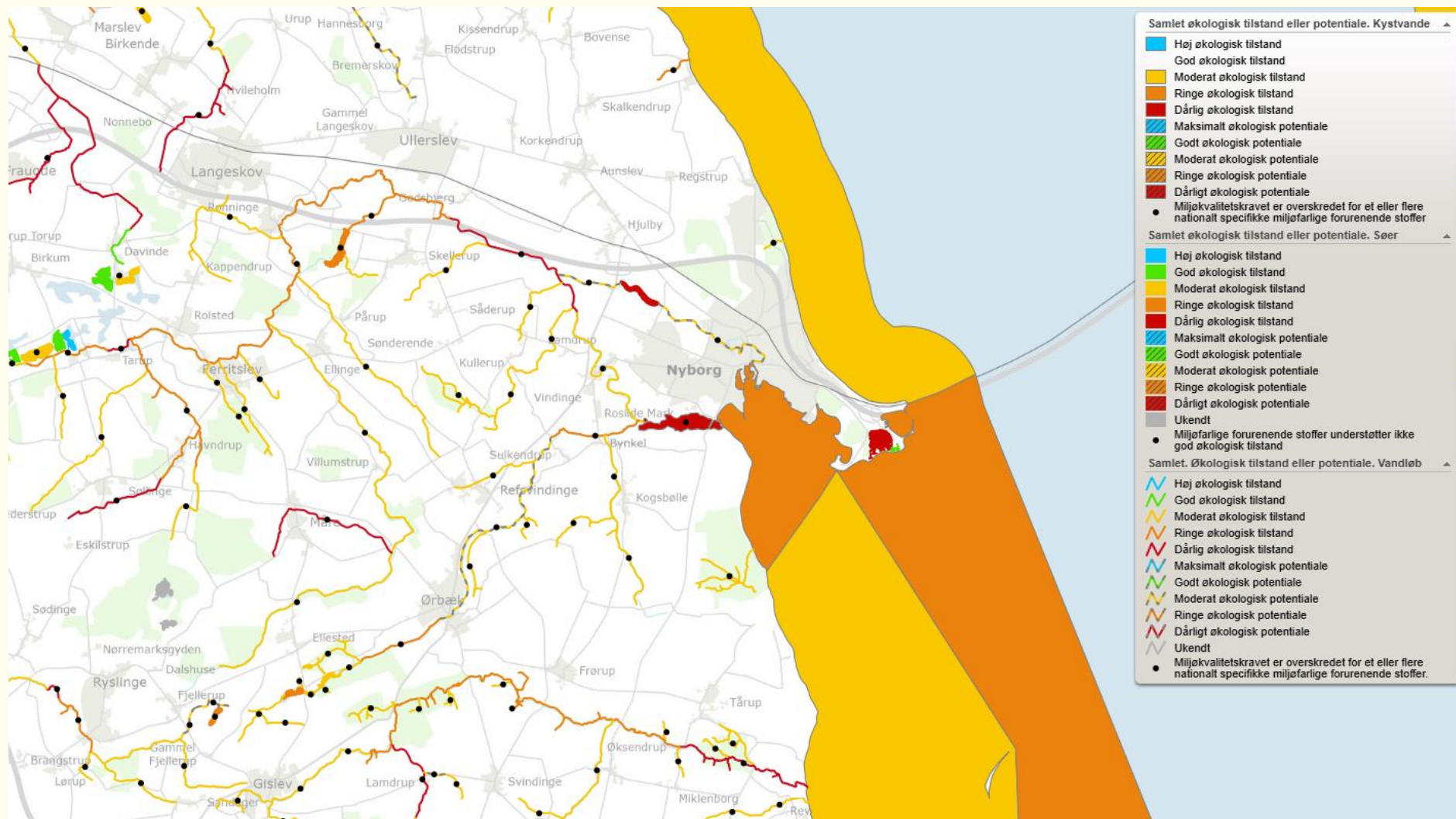

Tilstand - hvor langt er forekomsten fra målet?

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Eksempel på økologisk tilstand for overfladevand

VP3G - Tilstandsvurdering	0/93
Vandløb	0/7
Søer	0/12
Kystvande	0/8
Grundvand. Terrænnært	0/22
Grundvand. Regionalt	0/22
Grundvand. Dybt	0/22

Så langt er der igen

Tallene baserer sig på forekomster med en vurderet tilstand

	Opfyldelse af økologisk tilstand	Opfyldelse af kemisk tilstand
Vandløb	3 % <i>(28 % hvis der ses bort fra MFS)</i>	-
Sø	22 %	7 %
Kystvand	0 % <i>(6 % hvis der ses bort fra MFS)</i>	2 %

	Opfyldelse af kvantitativ tilstand	Opfyldelse af kemisk tilstand
Grundvand	Knap 100 %	57 %

Hvordan kan VE-projekter påvirke overfladevand og grundvand?

Administration efter miljømål

Indsatsbekendtgørelsen

- Gennemføre indsatser defineret i indsatsbekendtgørelsen (§ 5)
- Administrere lovgivningen generelt så forringelse af tilstanden forebygges og målopfyldelse sikres (§ 8, stk. 1)
- KUN træffe **afgørelse**, der tillader direkte eller indirekte påvirkning af overflade og grundvand, hvor miljømålene er opfyldt, hvis tilstanden ikke forringes (§ 8, stk. 2)
- KUN træffe **afgørelse**, der tillader direkte eller indirekte påvirkning af overflade og grundvand, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis afgørelsen ikke forringer tilstanden og ikke hindre opfyldelse af fastlagte miljømål. (§ 8, stk. 3)

Administration af § 8-vurderingerne i forbindelse tilladelser og godkendelser

- Der skal ved hver afgørelse tages stilling til og vurderes i hvilket omfang § 8-vurderingen skal gennemføres.
- Alle typer af påvirkninger skal vurderes også midlertidige (C-525/20 Association France E.N.)
- Officialprincippet – myndigheden skal sikre nødvendigt grundlaget for vurderingen: Påvirkningen skal kunne identificeres: hvilke vandforekomster (direkte og indirekte påvirkning)?, hvilke kvalitetselementer og understøttende parametre? Hvilken metode for vurderingen?
- Selve § 8-vurderingen af påvirkningernes konsekvenser for de målsatte vandområder og de konkrete kvalitetsparametre (§ 8, stk.5-7, husk kumulative virkninger). Er der tale om tilstandsforringelse? Hindring af målopfyldelse?
- §8-vurderingen skal være skriftlig og indgå i sagsgrundlaget for afgørelsen
- SGAV anbefaler, at vurderingen fremgår af afgørelsen.
- § 8-vurderingen kan med fordel udformes samlet for alle berørte vandområder

Konsekvens af vurderingen efter indsatsbekendtgørelsens § 8

- § 8-vurderingen er bindende for om afgørelsen kan træffes og på hvilke vilkår, og kan blive en stopklods
 - Er der risiko for at tilstanden forringes eller at målopfyldelse hindres skal der meddeles afslag
 - Restriktiv undtagelsesmulighed
- Forringelse af tilstand; hvis blot et kvalitetselement for overfladevand forringes (C_461-713 Weser) og et grundvandskvalitetskrav for grundvand (C535/18 Detmold).
- Er kvalitetselementet i laveste klasse, er enhver yderligere forringelse en forringelse (C-461/13 Weser dommen)
- Hindring af målopfyldelse; hvis gennemført eller planlagt forbedring modvirkes

Bestemmelse af tilstand

Overfladevandområder

Den samlede økologiske tilstand

Biologiske kvalitetselementer (høj, god, moderat, ringe, dårlig, ukendt)

Nationalspecifikke stoffer (god, ikke-god, ukendt)

Den kemiske tilstand

EU-prioriterede stoffer (god, ikke-god, ukendt)

Vandløb	Søer	Kystvande
Planter (makrofyter)	Planteplankton (fytoplankton)	Fytoplankton (klorofyl)
Alger (fytoebenthos)	Anden akvatisk flora (planter + fytoebenthos)	Rodfæstede bundplanter (eks. ålegræs og vandaks)
Smådyr (bentiske invertebrater)	Planter (makrofyter)	Bunddyr (bentiske invertebrater)
Fisk	Fisk	
	Bunddyr (bentiske invertebrater)	
Miljøfarlige forurenende stoffer	Økologisk tilstand	Kemisk tilstand
Nationalspecifikke stoffer	X	
EU-prioriterede stoffer		X

Bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål, bkg. nr. 1668, 8.12.2025

Mere om praksis se "Retningslinjer for udarbejdelse af vandområdeplanerne 2021-2027"

Bestemmelse af tilstand

Grundvandsforekomster

Den kvantitative tilstand (god, ringe)

Den kemiske tilstand (god, ringe, ukendt)

Tilstand	Parameter
Kvantitativ	Vandbalance, bæredygtig vandindvinding
Kemisk	Vandkvalitet, niveauer af miljøfarlige forurenende stoffer og sporstoffer under fastsatte krav- og tærskelværdier

Kvantitativ:

Der må ikke fjernes mere vand end at der fortsat er vand til 1) åer, søer og grundvandsafhængig natur, 2) almen vandindvinding samt 3) til andre formål

Kemisk:

De fastsatte krav- og tærskelværdier må ikke overskrides.

OBS: Krav- og tærskelværdier er fastsat både i overvågnings- bekendtgørelsen og bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål

Vandplanlægning og miljøvurdering

Vurderinger efter § 8 i indsatsbkg. i forbindelse med miljøvurderinger efter miljøvurderingsloven

- Hvornår? Ved afgørelser om eller vedtagelser af alle planer, projekter og aktiviteter.
- Vurdering efter § 8 skal foretages **INDEN**, der træffes screeningsafgørelser efter miljøvurderingslovens §§ 10 og 21 (planer og projekter) OG § 25-afgørelser (projekter) (C5535/18 Detmold)
- Medfører projektet fald i blot ét kvalitetskriterie, vil der være tale om en væsentlig miljøpåvirkning i miljøvurderingslovens forstand (C 461/13 Weser og C5535/18 Detmold)
- § 8-vurderingen kan blive være en stopklods for projektet og derfor anbefalet at udføre tidligt i processen

Vurderinger efter § 8 i indsatsbkg. i forbindelse med miljøvurderinger efter miljøvurderingsloven (fortsat)

- Officialprincippet. Kommunen kan bede ansøger om yderligere oplysninger i forbindelse med projekter jf. miljøvurderingslovens § 20 og § 24 og fvl.
- Vurderingen SKAL fremgå af det materiale, der sendes i høring sammen med miljørapport (planer/programmer) eller miljøkonsekvensrapporten (projekter) inden der træffes afgørelse jf. miljøvurderingslovens § 12 jf. bilag 4, pkt. a og e og 20, stk. 4, jf. bilag 7, pkt. 5.
- Vurderingen skal præsenteres i en form, som giver offentligheden præcist overblik over projektets indvirkninger på vandmiljøet, så de kan efterprøves
- SGAV anbefaler, at § 8-vurderingen fremgår separat og adskilt fra miljøkonsekvensrapporten (fx som en henvisning, et kapitel eller bilag).

Vurderinger efter § 8 i indsatsbkg. i forbindelse med miljøvurderinger efter miljøvurderingsloven (fortsat)

Husk at der skal vurderes på både direkte eller indirekte påvirkninger

- Direkte påvirkning vurderes ved tiltag der berører vandforekomster med det samme i tid og rum
- Indirekte påvirkning vurderes ved tiltag der berører vandforekomster med forsinkelse i tid og rum
 - Flere målsatte vandforekomster er ofte i kontakt med hinanden
 - Ikke-målsatte vandforekomster kan være i kontakt med målsatte vandforekomster

Målsatte vandforekomster kan påvirkes både opstrøms og nedstrøms planer/projekter - husk kontakt til grundvandsforekomster

OBS: Der skal vurderes selvstændigt for hver direkte og indirekte berørte vandforekomst

Vurdering af påvirkning af tilstand

Konsekvenser af projektet

- Anlægstiltag -> Påvirkning i anlægs-, drifts- og nedtagningsfase
- Hvad ledes til det vandige miljø. Hold styr på mængde, koncentration, udbredelse, tidspunkt og varighed

Følg vandvejene – fra start til slutrecipient

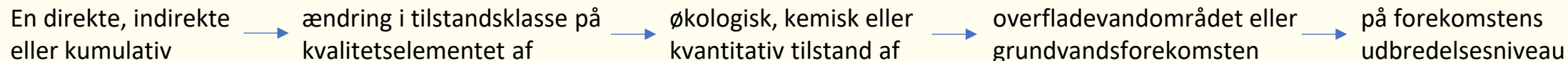
Kend den aktuelle tilstand i hvert vandområde

Vurder konsekvenserne for hver tilstand i hvert vandområde

- Brug de understøttende kvalitetselementer for hver vandtype for at vurdere påvirkning af de biologiske kvalitetselementer Bilag 1, Bkg. nr. 833 af 27.6.2016

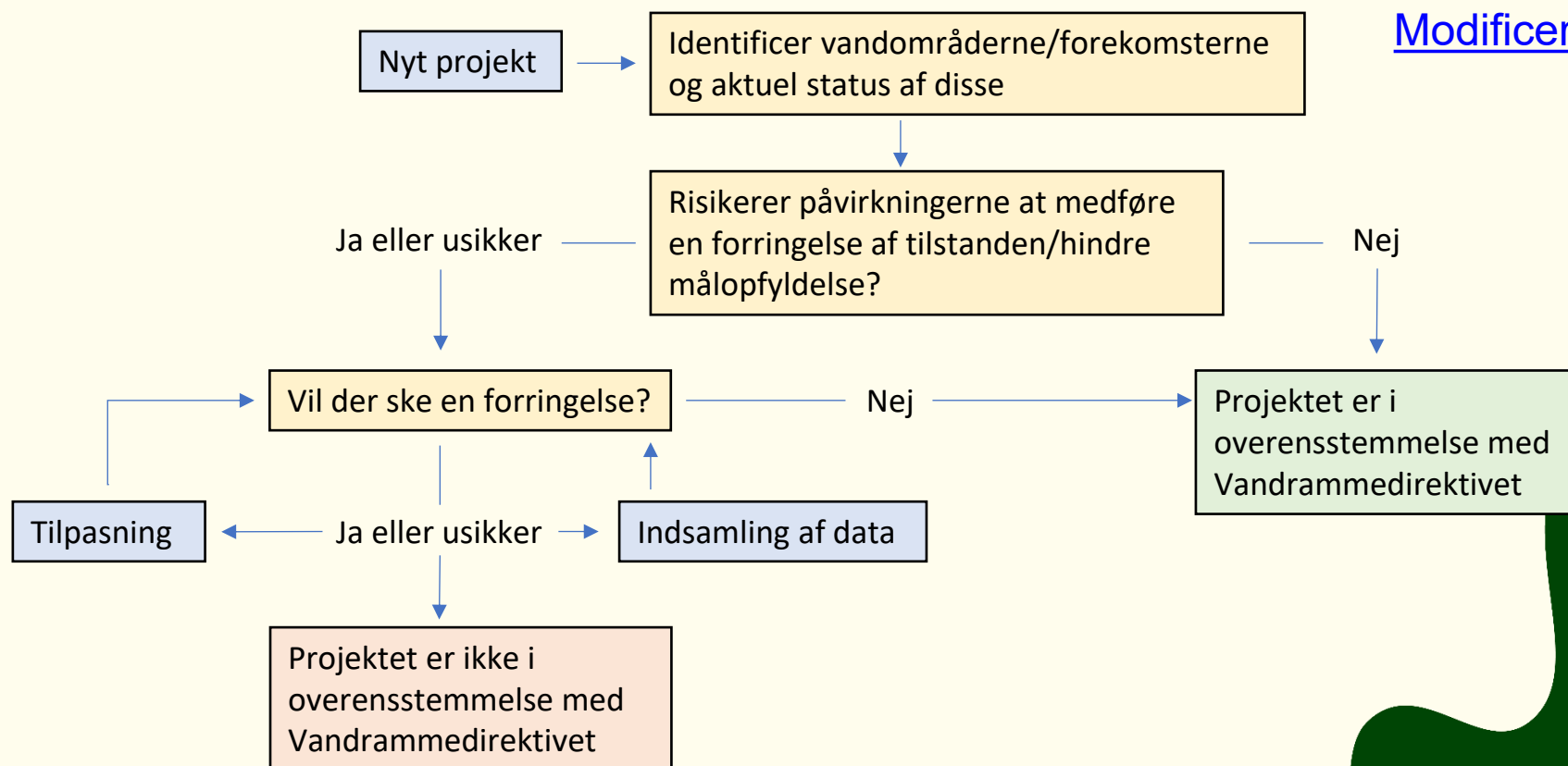

Hvad er en påvirkning af en tilstand

Trin til at vurdere overholdelse af vandrammedirektivet

Modificeret fra JASPERS' checklist tool

Sammenfatning

1. Projekter, planer/programmer skal vurderes for deres overensstemmelse med vandplanlægningen jf. indsatsbekendtgørelsens § 8 stk. 2-3
2. Vurderingen skal foreligge inden, der gives tilladelse.
3. Vurderingen er bindende for, om tilladelse kan gives.
4. Forringes tilstanden eller hindres målopfyldelse, kan der ikke gives tilladelse, medmindre kriterierne for fravigelse er opfyldt
5. Skal projekt, plan/program miljøvurderes, så skal vurderingen efter indsatsbekendtgørelsens § 8 sendes i offentlig høring samtidig med miljørapport/miljøkonsekvensrapport, men udformes separat.

Spørgsmål ?

Pause

Case

FIKTIV CASE

Område nær Nyborg er udpeget til at fremme VE dagsordenen

Kommunen har modtaget udkast til et projekt indeholdende solceller, vindmøller og Power-to-X anlæg

Projektet er omfattet af bilag 1 i miljøvurderingsloven

Forløb

1. offentlighedsfase

Udtalelse om afgrænsning af miljøkonsekvensrapport

Miljøkonsekvensrapport

Udkast til § 25-tilladelse

2. offentlighedsfase

Afgørelse

Klage

Case

Bygherre leverer et udkast til miljøkonsekvensrapport for projektet, men mangler at vurdere påvirkningerne af målsatte vandforekomster

Tal sammen i grupperne om:

1 - Hvordan I bedst vejleder bygherre til at beskrive disse påvirkninger?

2- Hvorvidt bygherre har overset påvirkninger fra anlægstiltagene?

Tænk vandets vej: Grundvand -> Vandløb -> Sø -> Kystvand

Opsamling

Styrelsen for Grøn
Arealomlægning og Vandmiljø

Her finder du mere information

Lovgrundlag:

Vandrammedirektivet - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/da/ALL/?uri=CELEX:32000L0060>

Lov om vandplanlægning - <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2017/126>

Indsatsbekendtgørelsen - <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2025/1669>

Miljømålsbekendtgørelsen - <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2025/1670>

Bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål - <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2025/1668>

Vandområdeplanerne 2021-2027 efter genbesøget:

Planerne - <https://sgavmst.dk/media/vlidiqp0/vandomraadeplanerne-2021-2027-efter-genbesoeget.pdf>

MiljøGIS - https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3_2-2025

Vandplandata - https://vandplandata.dk/vp3_2endelig2025/vandomraade

Vejledning:

Retningslinjer for udarbejdelse af vandområdeplaner 2021-2027 efter genbesøget-

<https://sgavmst.dk/media/e0nnugtq/retningslinjer-for-udarbejdelse-af-vandomraadeplaner-2021-2027-efter-genbesoeget.pdf>

Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter - <https://sgavmst.dk/media/djinbstw/vejledning-til-bekendtgørelse-om-indsatsprogrammer-for-vandomraadedistrikter.pdf>

Vejledninger til fortolkning af miljøvurderingsloven - <https://sgavmst.dk/natur-og-jagt/miljoevurdering/vejledning-vedroerende-fortolkning-af-miljoevurderingsloven/vejledninger-til-miljoevurderingsloven>

Miljø- og Ligestillingsministeriets hjemmeside: <https://miljotilstand.dk/vandmiljoe>

Miljøfarlige forurenende stoffer: Miljøstyrelsens FAQ: <https://mst.dk/erhverv/rent-miljoe-og-sikker-forsyning/spildevand/miljoefarlige-forurenende-stoffer-faq>

Jaspers' checklist tool; <https://jaspers.eib.org/files/library/2024/jaspers-wfd-project-compliance-updated-checklist-2024.pdf>

Udarbejdet til store projekter i EU af EU kommissionen og den Europæiske Investeringsbank